

اورنبورگ شهر اورگه
بلاتفریق

سنه لك بهاسی ۵ صوم ۵۰ تین
يارم سنه لگی ۳
اوچ آیلگی ۱ ۵۰

اورنبورغ ژورنال
«دين و معيشت»
تيليفون نومر ۲۸۶

بوره ملام ۱۵ تین
A. T. S. 15. TIN
KORKEZ QILMI NOM
PUBLIKA KOTRKHANASE
CENTRALNAYA
Nauchnaya i Publiatsionnaya
BIBLIOTEKA
Инв. №
Г. Казань - 1916

فهرست

مسئله

هفتيك تفسيرارى

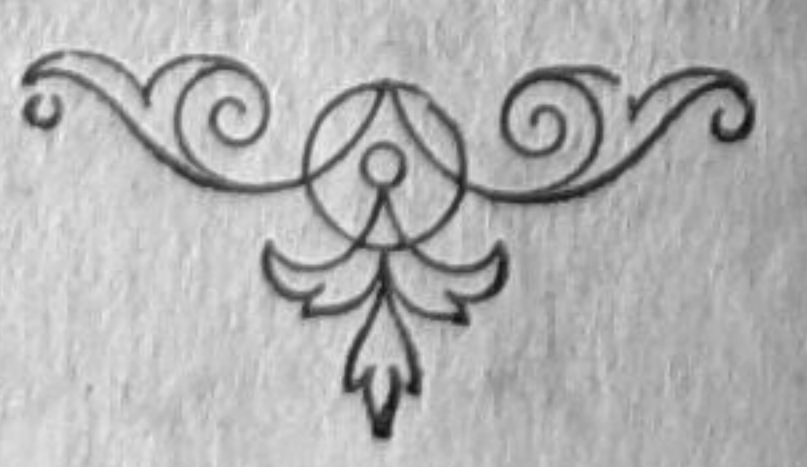
مفتى حضرتى نك و عفاى مناسبتيه

قصيده مفتى حضرت خصوصنده

تورلى خبرلر

صوغش خبرلرى

اورنبورغ خبرلرى

ولولا دنع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع وصارات ومساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا ولينصرن الله من ينصره ان الله لقوى عزيز
زمان قاسيسى ۳۱ ديكابر ۱۹۰۶ سنه

ديگر معيشت

۱۰ نچى سنه دوامى

هفته ده بر دفعه يلغه ايللى نسخه نشر اولنور، دينى
علمى و سياسى ژورنالدر.

ييارلگان يازورنى
اوزگار تورگه اداره
اختيار ليدر. باصلغان
يازولر كيرو قايتارلماز.
مارقه سز خطر قبوله
ايدلمى آدرس آلماشتر وغه
۳۰ تين آلنور.
آدر يسنى آچق
يازولرى اوتله.
آدر يسسز مقاله لر
درج ايدلماز.

بوره ملام ۱۵ تين

اورنبورغ و باشقه يرده اولان شاكر دلرگه بلاتفریق يلغه ۵ صوم

مشايحه

الشيخ محمد وادالمكي جنابارينك «مشايحة حزب
الرحمن وهدافعة حزب الشيطان» نام رساله سى نك
۱، ۲، ۳، نچى جزئارى باصلوب چقدى.
رساله موسى بيگى طرفندن ميدانه قويلغان
تاريخ اديان مسئله سى ورحمت الهيه عموميتى نظريه
لرينه رديه اولو امليله تامليف ايدلوب هر كم آنگلارلق
صورتده يازلغان. معلوم مسئله ربرلن اعتقادى چوالغان
واو مسئله ده حقيقت نهدن عبارت ايدكنى آنگلاوده
كوكلى تر دده اولان توركى طانيغان كشيلىره بورساله فى
بور نسخه اويلرنده توتو لازمدر.
بهالرى هر جزئى ۱۵ شھر، پوچته ايله ۱۷ شھر.

آراقى جقنده

هلاکت كه قارشى، (برنچى آدم)
خبر حرام بولماس بورون عربلرنك حالى و صحابه لر، پيغمبر -
مزنك ايسركلره قيلورغ
وتوبه سى، علال
مسلمانلر آراسنده
حضرت عمر نك ايتك
عثمانك آراقى حقا
عايله و خاتونلرى
شوعى حكملر، خور

كفر سوز لر ينه شريعت نظرى، چوچسرت ۱۰۷ نوري بربين ميسر پورورى
مدنيتلى خلق آراسنده اچوچى لر، قيلنغان معامله لر و آنلرنك شاهدلىق
قيله آل اولرى و غير لر ... بهاسى ۷۷ پوچته ايلان ۵۹

صحيفه
شريفه

t.me/sehifeleribiz
u.u8686@gmail.com

ايكچى مرتبه اكمال ايتلوت باصلدى

طلاق قیلام ديسه ياكه طلاق ايتدم ديسه اول كشيكنڭ خاتوننه طلاق واقع بولغان بولهدر. (لوذكر اسمها او- اسم اييها اوامها اوولدها فقال عمره طالق او بنت فلان او بنت فلانة ارام فلان فقد صرحوا بانها تطلق وانه لو قال لم اعن امرأتى لا يصدق قضاء اذا كانت امرأته كما وصف) ردالمختار مطلب سن بوش يقع به الرجعي يعنى بر اير بر خاتوننڭ اسمن ياكه آتاسينڭ اسمن ياكه آنا- سينڭ اسمن ياكه بالاسينڭ اسمن ذكر فيلوب عمره طلاق ياكه فلاننڭ قزى طلاق ياكه فلاننڭ قزى طلاق ياكه فلاننڭ آناسى طلاق ديسه عامما كرام ايرنڭ خاتونينڭ طلاق بولوى ايل تصريح ايتديلر. هم اير- كشى من اول خاتوندىن اوز خاتونمنى اراده قيلمادم ديسه آنڭ سوزى قضاء تصديق ايتلمى آنا اشانامى اگرده آنڭ خاتونى شول ايرنڭ اوزينڭ توصيف ايتديكى صفتلر ايل موصوفه بولسه ديمكدر. ايندى خاتونم فلاننى ديب طلاقنى اوز خاتوننه اضافه قيلماج البته طلاق واقع بولغان بولهدر.

ايرنڭ طلاق قيلموينه خاتوننڭ طلاق مجلسك حاضر بولوى شرط توگلدلر. اير آمير يقهده خاتون آز بهده بولسه ده طلاق واقع بولادر. (اخبرها ثقة ان زوجها الغائب مات اوطلقها ثلاثا اواناها منه كتاب على يد ثقة بالطلاق ان اكبر رأبها انه حق فلا باس ان تعتد وتزوج) ردالمختار مطاب فى المعنى اليها زوجها. يعنى بر خاتوننه اشانچلى بر اير، سينڭ غايب بولغان ايرنڭ وفات بولدى

I

بر امام طرفندن سؤاللر:

۱ نچى سؤال فقهه فقه كتابلر نڭ طلاق نڭ صريح الفاظنى بيانده «انت طالق و طلقتك» كى خاتونغه خطاب كيفيتنده ذكر قىلنغان. لکن بر كشى خاتونغه خطاب قىلماي مثلا «خاتونم فلاننى طلاق قيلم ياكه ايتدم» ديسه طلاق واقع بولامى هم طلاق مجلسنده عذر سزده خاتوننڭ حضورى شرط توگلمى؟

۲ نچى سؤال بر خاتوننڭ مهرينه بر حيوان آطا- لغان بولوب، صوگره ايرى خاتوننى طلاق قىلسه لکن مذکور حيوان اولگان بولسه، اير ذمه سندن مهرنڭ بوقسمى ساقط بولمى؟ حيوان معين بولسه وياكه غير معين بولسه حكى نيچك بولا؟

۳ نچى سؤال مذکور صورة ده اوك اگر حيوان ترك بولوب دخى بالالريده بولسه، فرقت وقتنك شول حيوان خاتونغه اوز يگنه تيوشلى بولامى نال بالالريده تيوشليمى؟

۴ نچى سؤال نكاح قز ياكه يكت اوزلرى حاضر بولماغانده اوزلرى ايجون بروكيل هم ولى يبارلر لکن مذکور كشى لرنى وكيل هم ولى قىلغانقلرينه شاهد اقامه قىلوارى شرعا تيوشمى ياكه نظاماغنه تيوشمى؟

اداره:

۱ نچى سؤالنڭ جوابى: بر كشى خاتونم فلاننى

ياكەسنى طلاق قىلدى دىيىپ خېرى بېرىسە ياكە شول غائىب بولغان ايرىندىن ايشانچىلى بىر كىشى ايله سنى طلاق قىلدىم دىيىپ يازغان خط كېلسە اكر خاتون اول خېرىنى ياكە اول خطدە يازغان سوزنى حق دىيىپ بېلسە اول خاتون عدە صافلاب تمام ايتىكچى ايرىگە بارىسە ضرر يوق دىيىمىكىر.

بوعبارەدن ايرى غائىب بولوب اوزى توره تورغان بىرىندىن خاتوننى طلاق قىلسە ياكە طلاق قىلوب خط يازسە اول طلاقنى واقع بولغانلىغى آچىق آڭلانادر.

۲ نچى سؤالنىڭ جوابى: خاتون اوزىنىڭ مەرىنە دىيىپ بىر لىگان حيواننى قىبول ايتىكان بولسە اول حيوان خاتوننىڭ ملكنە كىرگان بولەدر. حيوان ترك حالده تورسەدە اولسەدە خاتون ملكنە حسابلانەدر. بىناى عليه اول حيوان خاتون ملكنە اولگان بولوب ايرىزمە سىنە آنىڭ اىچون بىر نرسەدە توشەيدىر. يعنى ايرى كىشىگە اولگان حيوان اىچون دىيىپ بىر نرسەدە بىرو لازم بولاميدىر.

(لانه في المعين باشارة كذا العبد او الفرس يثبت الملك لها بهجره القبول ان كان مملوكا والافلها ان تاعضد الزوج بشرائه فان عجز لزم قيمته) ردالمختار ج ۲ ص ۳۷۶ يعنى اشارة بىر لىن معين بولغان بىر نرسەنى سەنى خاتونىغە مەرگە بىر لىگانده خاتوننىڭ اول نرسەنى قىبول قىلوى ايله اول نرسە خاتون ملكى بولەدر. اكر اول نرسە ايرىنىڭ اوز ملكنەگى نرسە بولسە اكر اول نرسە ايرىنىڭ ملكنە بولمىغان بولسە خاتوننىڭ اول نرسەنى ايرىندىن ساتوب آلدىرغە حق بولە. اكر ايرى ساتوب آلودىن عاجز بولسە ايرى اوستونە شول نرسەنىڭ قىمەتىن بىرولازم بولە دىيىمىكىر. ايندى بومسئلهدە ايرى مذكور حيواننى خاتونىغە مەر حسابىندىن بىرگان بولسە اول حيوان خاتون ملكنە بولسە حيوان اولسە خاتون ملكى بولوب اولەدر. بىناى عليه ايرىگە هېچ نرسە لازم بولاميدىر.

۳ نچى سؤالنىڭ جوابى: خاتوننىڭ مەرىنە حسابلاب بىر لىگان حيوان ۲ نچى سؤالنىڭ جوابىدەغى روايتكە بىناى بىر لىگان كوندىن خاتون ملكى حسابلانەدر. شولاي بولغاچ آنىڭ بالالارىدە خاتوننى بولالار.

۴ نچى سؤالنىڭ جوابى: قىزم يىكت و كىل ايرىنە نكاح اىچون وكالە بىرولارىنە شرعا شاھىدىن كىرك توكلە. شاھىدلار بارى عقد نكاح اىچونىڭ كىرك. (وشرط حضور شاھىدىن حىرىن او حىر و حىرىن مكلفىن سامعىن قولما بىناى) درالمختار كتاب النكاح يعنى نكاح عقدى اىچون حىر بولغان ايرىكى ايرى كىشى ياعىر بولغان بىر ايرى كىشى بولغان ايرىكى خاتون كىشىنىڭ شاھىد بولولارى شرطىدە اول شاھىدلار بالى مكلف بولوب عاقدىن ئىك آلدىم بىر دم دىگان سوز لىرىنى هر ايرىكىدە بىر يولى ايشىتولارىدە شرط دىيىمىكىر

هفتيك تفسير لىرى

ايك مقدمى و معتبرى عبد الناصر القور صارى نىڭ در وقاتى ۱۲۲۷ سنەدە حج سفرىدە استانبولده اولب اسكداردە مدفنندىر ۳۷ ياشىدە. تفسيرى ايسە ۱۸۶۱ سنەدە يىنە منير هادى طرفىدىن ۱۹۰۸ دە طبع ايرلىدى صوغقى طبع سىنىزورنىڭ قاتى لىغىدىن بولسە كىرك تفسيردە اولان كافر عبارەلىرى قالدىرغان اولنە قورصاوىنىڭ ترجمە حالىدە يازلغان بوندە منيردە سىنىزورلىق ايدوب سورة الطلاقدە قورصاوىنىڭ بعض تىرك سوزلىرىنى قالدروب مظالم بولغان (قد جعل الله لكل شىء قدرا) تفسيرىدە بويىلە يازوب قويغان بس قىرئىتىش شرعى تىرك ايدوب سەنى وتوجه بىرلە. رىزق آرتىس دىگان سوزنى خېرىنى قالدىرغان اصل عبارە

ياز مه وابسكى باصمه نسيخه لرده بويلدز بس فرايض
شرعنى ترك ايدوب سعى وتوجه بر لارزق آرتماس.
بونى قالدرب ملنكه كوببو فائده ايتديكى معلوم
بولماسده آخرتده فورصاوى نك مبارك قولى آنك
يقاسنده بولاچى معلوم فورصاوى سوزى معقول توگل
ايكان راسا آنك ناعليقنى طبع كه وتصحيح كه شروع
ايل، مبارك ناعليقنى بلچر ائمه اوزك نك كيسه ك دن آلب
ففسك نل دكنى يازده قوى.

فورصاوى تفسير ندى صوكفى هفتيك تفسير لرى نك
شول فورصاوى تفسير ندى آلفغانى ظن ايدلنه. جمله دن
۱۲۱۹ سنه ده ناليف ايدلگان بوادر شه بن سيار قل القا-
جماعتى تفسيرى ۱۸۷۵ سنه ده طبع ايدلگان ديياجهسى
عر بچه ر. ناج الدين بن ياچى قل تفسيرى ايسه رساله
عزيمهسى كى حكايه لردن عبارة در وفاتى ۱۲۵۳ سنه ده
منزله اويازى ايمانلى باش قريه سنك. ۱۸۸۰ سنه ده طبع
ايدلگان. ناعليقى ۱۲۳۴ سنه ده اولب بونك ده ديياجهسى
عر بچه در هفتيك تفسيرى آلوجى ار اوشبو اوچ تفسير دن
برسنى آلورغ، تيوش لر. عبدالله المعاضى.

مفتى حضرت وعظى مناسبتيله

مفتى حضرت وعظينى امام افندى اوقرب جماعتكه
ايشندر دى. بارك الله مفتى حضرت نماز سلامت بولسونده
هر دئم شوندى دينى وعظلى برله مشرف اولساق
ايدى جماعتك امام ومؤذنلر نكده وظيفه لرى معلوم
بولدى لكن اداء وظايف نچوك بولور ايكان بر مبتدع
مؤذن دئمى يا كالفنى «نچانچى تدبيرچى» لرنى تقويه

فيلوچى موزيقيده پرست منكر حجاب ومنكر اصول قديمه
اوغلى اسكريبداچ اوزى يوق، باش طوفالغنى کوتاره
آلمپچه مجلس لرده تاوش چقاروب خصوصاً فهز مجاسنده
قمزغ، يل لئوب زمانهز داغى شعر اى بدار نك شعر اون
جرلاب بعض بر مساهانلر نك جرلاما شيطان چاقوما
جرلاو حرام ديگانينه فارشوب، جرلاوده مى ضرر چر
وشعر ايكسى بر نرسه پيغمبر زماننده ده جرلاغانلر
حلال ديب اوستال صوغب نا انصافلى قيلوب حتى صوت-
غشور مرتبه سينه باروب جماعتدن بعض لرى قولار ندى
طوتوب اى نا انصاف او طرديب اولطرتديلر. حقائق
ايسه البته مؤذنى منع ايدوچيلر طرفه بولسه كرك
چنانچه جناب رسول الله افندمز حضرتلرى (والشعر من
مز امير ابليس) ديب خطبه شريفه سنه بيان بيورب
دخى بر يرده كان ابليس اول من ناح و اول من تغنى) بيور ادره
واين چنين حديث شريف حضرت جابر ابوهريره
وانس رضى الله عنهم روايتلرى ايله (نهى عن الغناء والا-
ستماع الى الغناء وعن الغيبة والاستماع الى الغيبة وعن
النميمة والاستماع الى النميمة) حديثنى طبرانى وخطيب
ذكر ايلمش لردر. يعنى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
غناء دن غيبت دن نامالقدن وبونلر نك هر قايو سنى استماعدن
طنكلاودن نهى ايتدى غنائى كويلاو جر ولرنى غيبت ونميمة
سياقنده ذكرى حرام اولغانينه دلالت قبله دخيك (صوتان
مغنونان فى الدنيا والاخرة مز مار عند نغمة ورنه عند
صبيبة) حديثنى ابن منصور و بزار و ضياء أنس رضى الله
عنه دن و ابن نعيم و ابن ماجه حضرت عايشه رضى الله عنها دن
روايت ايلمش لردر. معنائى حديث شريف ايسه يرلاو كويلاو
موزيقيده و مصيبة فاشنده نوحه دنيا و آخرتلك ملعون تاو-
شدر بس بوسوزده يرلاو كويلاو ونوحه نك حرام
ايتديكى بلدره در و كينه (من قعد الى قينة
يستمع منها صب الله فى اذنيه الاك يوم القيامة)
حديثنى ابن عساكر و ابن صحرى (؟) حضرت أنس

رضى الله عنه دن روايت قيامشاردر. معنای حديث شريف: بر كه سینه كذب كنی بر لاتوب طكلاسه يوم قيامتك الله تعالى ايكى فلاغينه قورغاشين قویار ديمكدر. بو حديثدن هم يرلاونك كويلاونك درست توگل ايديكى بلندهر. و بر حديث شريف كه مجله مباركه دين و معيشتده كورادى (روى عن صفوان ابن اميه انه قال كما عند رسول الله صلى الله عليه وسلم اذ جاء عمرو ابن قرة فقال يا رسول الله ان الله تعالى كتب على الشقوة فلا ارانى ارزق الامن دنى بكفى فاعذنى فى الغناء من غير فاخش فقال صلى الله عليه وسلم لا اذن لك ولا كرامة ولا نعمة كذبت اى عدو الله والله لقد رزقك الله طيبا فاخترت ما حرم الله عليك من رزقه مكان ما احل الله لك من حلاله اما انك لوقلت بعد هذا القدمة ضربتك ضربا وجيعا) معنای حديث شريف صفوان ابن اميه دن روايت قيلونه اول ايتيه پيغمبر صلى الله عليه وسلم حضورنده ايدوك عمرو بن قرة اسملى كشى كيلديده يا رسول الله الله تعالى ميگنا بخت مزليك تقدير قىلدى، رزقنى تابييم الا قوام بران دى چالوب طابام ميگنا فاخش بولماغان جرولارنى جزلارغه اذن بير ديدى پيغمبر صلى الله عليه وسلم بو كشى كه اذن بير ميم: حرمك بوق نعمتك بوق يا اغانليسك اى الله نك دشمانى الله سيني حلالدن رزقلىندردى سين حرام بولماغون اوزكك ضرر كه اختيار ايتك الله نك حلال رزقى اور نينه، اگر سين موندن صوك كيلوب شوندى سوز ايتساك مين سيني آچوراق ايتوب صوغار من ديدى. زمان سعادتده غير فاخش بولو شرطيله بلاعتلى عرب شعرلرى ممنوع بولماچ بواحق شرطاغنه نيچوك حلال بولدى ايكان بوچنون عالم من بلوب چرلى من ديگان ايدى قنى بقالم عالم ايكان يرلاو كويلاو حلال ديگان برگنه حديث كوستر سنچى زمانهز شاعرلرى نك جزلولرى علماء سوگو سلف

سوگو بعضلرى پيغمبر سوكديلار. بر اشدن چقان ملا بالاسى الطونغه خطابا (حضرت قرآن سبن جبريلك سبن) ديب ايكنچى بر شرطانك جروسنى عامه آلدنك يرلاغان و بعضلرى او قوغان كشى كه جبرائل بولورغه ممكن ديه يرلاب پيغمبرلكى قرآن ايلان اثبات اينانگان جميع انسان و جميع پيغمبرلرنك آناسى اولغان آدم عليه السلام حقهده:
 زور گناه سيگنا توب آدم آنام * پاك كائنا نفعه وير گانسوك الم يرتقج بالاركنى ير كه تار اتوب * پيغمبر اسمى سيگنا زور ارم ودخى بريسى بلتنوب:
 تاريخ بيتلر بين تكر ازلنى باشليم * بو تقديرنى لعنتلى باشليم دى وينه بريسى چب چى كفر كه چوموب:
 بو قدر سنل الله اگر بار بولسك بواشلكه توز مس ايدنك، دى العباد بالله مونه بو كى كفيات بارين جرونك حلال توگل لگى نك حكمتى و فلسفه سنى عقلى بارلرغه بلدروب تورالار. بو بدختلرنك ملتنى قاينك آلوب باراچاقلرى تجربهلر ايلان ثابت اولدى ايندى. قيامت كه ايمانى تام بولغان مسلمان لرغه آلا ردين صافلان و اجيدر. اللهم ارنا الحق حقا وارزقنا اتباعه وارنا الباطل باطلا وارزقنا اجتنابه.
 فرهاد بن عبدالباقى يعقوبى .

مفتى اهل اسلام ملا محمد صفا ابن آخوند عطاء الله بايزيدى حضرت تالرينك مفئيلك منصبينه تعيينلورن تبريك و بيان تاريخ ايله انشاد ايتولگان قصيده

۱

نى بشارت اى ديانت پرور عصر جديد
 نى سعادت جهله دين عالمرينه نى نويد
 اهل تقوانك سرورى اوشبو كون بولدى مزيد
 بولمادى مسرور ديانت دشمانى ياكه هنيذ

لطفيله ايتدى عنایت بزگه اول حى مجيد
نصب ايتولدى مفتى اسلام ابن بايزيد
حق تعالى ذاتينى اوز لطفينه ايلاب قرين
شيخ اسلام ايتدى آنى هم رئيس مسلمين

۲

مفتى اسلام اولوب دين اهلينى شاد ايلدى
اهل تقوانك قلوبن غمدين آزاد ايلادى
مجلس صوبرانيهنى عدليه آباد ايلادى
اهتمام ايلاب تمام اصلاح رارشاد ايلادى
ظلمى هدم ايتدى اساس عدلى بنياد ايلادى
اهل اسلام آفرين ديب اسمنى ياد ايلادى
حق تعالى ذاتينى اوز لطفينه ايلاب قرين
شيخ اسلام ايتدى آنى هم رئيس مسلمين

۳

نى مسرت بزگه در مفتى ايتولدى اوشبوذات
اهل سنتنك اميدى بولدى حاصل قات قات
بولدى بواشدن ديانت اهلينه فوز نجات
اهل تقوايه حياتدر اهل طغيانه مهات
ايلالگاي ايتدى هميشه اول بو منصبك ثبات
چن رباستكه لياقتلى ايرور احسن صفات
حق تعالى ذاتينى اوز لطفينه ايلاب قرين
شيخ اسلام ايتدى آنى هم رئيس مسلمين

۴

هر صنفدن بزده بو منصبنى طالب كوب ايتدى
نى سببدر مستحق توگل كشي منصوب ايتدى
مفتى بولماق ديانت اهلينك مطلوب ايتدى
هم اماملر جهل سندن بولوى مرغوب ايتدى
اهل حق عندنده بوذات محترم محبوب ايتدى
چونكه هر يافدن فضيلتلر آگاه منسوب ايتدى
حق تعالى ذاتينى اوز لطفينه ايلاب قرين
شيخ اسلام ايتدى آنى هم رئيس مسلمين

۵

گرچه بر فرقه مخالف بولديلر ايلاب هناد
آنلر كك كوبي ديانتسز ايتدى اهل فساد
دين اوچون يوق اهتمامى هم ضعيفدر اعتقاد
شول سببلى اشلر نده بولمادى هيچن رشاد
بو الوغ اشك موفق بولدى اهل انقياد
اهل طغيان بولدى مائيه س ايتسه لرده اجتهاد
حق تعالى ذاتينى اوز لطفينه ايلاب قرين
شيخ اسلام ايتدى آنى هم رئيس مسلمين

۶

برمك اوچبوز اوتوز اوچ تاريخ هجرى ايتدى عام
مقنيلككه بولدى منصوب بو سعادتلى امام
اوشبو اشك شاد اولوب اهل ديانت خاص عام
چن كوكلدن ايتديلر شكر انهر ب الانام
بر برن تبشير ايله ايتوشديلر اوشبو كلام
عمرى بارنچه بوذات بولسون ايتدى عالي مقام
حق تعالى ذاتينى اوز لطفينه ايتدى قرين
شيخ اسلام ايتدى آنى هم رئيس مسلمين

۷

بو عناد ايتكان گروهنك شاعنيدر غايت عجب
دينى بلماس، دين رئيسى بولماقن ايلار طلب
قورقار اهل ديانتدن بوكانيدر سبب؟
بوضيالبلق ميدر، يابوميدر فضل ادب
بزگه لازم شكر ايتوچن اهلى بولدى منتهخب
مفتى اسلام بولدى فاضل عالي نسب
حق تعالى ذاتينى اوز لطفينه ايلاب قرين
شيخ اسلام ايتدى آنى هم رئيس مسلمين

۸

كوب باشا اقبال ايله اى مفتى حضرت محترم
بولماق ايدك سن بو منصبده هميشه خوشقدم
زايد اولسون ايزگى بختك آبرويك دم بدم
منصبك بولسون مبارك كور ماگل هيچ درد وغم

رهنما بول اهل اسلامغه توتوب قولغه علم
سایه‌گزده بولسه ایدی جهله اشلار منتظم
حق تعالی ذاتگزنی لطفینه ایتدی قرین
شیخ اسلام ایتدی سزنی هم رئیس مسلمان

۹

من سنی تپریک ایتیم ای صاحب فضل و کمال
منصبک بولسون سکا هر دم مبارک خوش مامل
کوکب اقبالکا هیچ کیلماسون نقص زوال
دائما بولساک ایدی مقرون عون ذی الجلال
تور ساک ایدی سن بو منصبده حسابسز ماه سال
بولسون ایدی باعث حفظ دیانت اوشبو حال
حق تعالی ذاتگزنی لطفینه ایلاب قرین
شیخ اسلام ایتدی سزنی هم رئیس مسلمان

۱۰

ای رئیس اهل ایمان صاحب رأی صواب
حق سزنی ایتدی ریاست اشلرینه انتخاب
فادر ایرور ملت اچره سزکی عالی جناب
ذاتگز مدحنده لایقدر یازلسه برکناب
دوستلرک مهنون ایروور دشمنلرک سینه کباب
سوقصدیله ایدان تدبیرلریدر چون سراب
حق تعالی ذاتگزنی لطفینه ایلاب قرین
شیخ اسلام ایتدی سزنی هم رئیس مسلمان

۱۱

هفتی بولوب بزنی فرق العاده مسرور ایتدگز
جهله انصافی اهلینی ده شکره مجبور ایتدگز
اهل حقنی شاد؛ وحاسدلرنی مقهور ایتدگز
حسن تدبیر ایله جهعبتنی معهور ایتدگز
نامگزنی خیر ایله عالمده مشهور ایتدگز
حسن خلق و حلم ایله نلارده مذکور ایتدگز
حق تعالی ذاتگزنی لطفینه ایلاب قرین
شیخ اسلام ایتدی سزنی هم رئیس مسلمان

۱۲

ریهنمغه شکر ایتیک عالی امید ایتدی حصول
بولدی غالب اهل حق مقصدغه بز ایتدک وصول
ایتدی ارباب حکومت بواشه سزنی قبول
بولمادی مهنون معاند یادیانتسز جهول
اوشبور عالی منصبگه دائما مسعود بول
مسلککنده ایت ثبات بر لحظهده ایتمه عدول
حق تعالی ذاتگزنی لطفینه ایلاب قرین
شیخ اسلام ایتدی سزنی هم رئیس مسلمان

۱۳

ای کیاستلو ریاست صاحبی عالی مقام
عونیله فائق ایدب خالق سزنی بین الانام
بویوک کرسیده فیلدی مستحق احترام
ایتکای ایدک سن بو کرسیده سعادتله دوام
ذاتگزگه داعیدر جهله مدرس هم امام
یسر الله لك الخیر و اصلاح المرام
حق تعالی ذاتگزنی لطفینه ایلاب قرین
شیخ اسلام ایتدی سزنی هم رئیس مسلمان

۱۴

هذه منظومة انشئت بالعجز الكثير
قاصدا اظهار اخلاص من العبد الفقير
صادقا بالتعاب قد اخبرت عما في الضمير
اننى سودتها بالجهل والفهم القصير
فاصف عن هيب صغير واستر العيب الكبير
بارك الله لكم في ذلك الامر الخطير
حق تعالی ذاتگزنی لطفینه ایلاب قرین
شیخ اسلام ایتدی سزنی هم رئیس مسلمان

۱۵

شکر ایتیک اخوان دین بوتکریدندر زور عطا
شیخ اسلام زمان بولدی عطا اوغلی صفا
بولدی عالم اوغلی عالم اهل علمه مقتدا
هر جهندن لایق ایروور بولسه بوذات رهنما

مادى صادق ايرور سوزنك هيچ بوقدر خطا منصبك پايدار اولسون بودر بزدن دها حق تعالى ذاتينى اوز لطفينه ايلاب قرين شيخ اسلام ايتدى آنى هم رئيس مسلمين

۱۶

مفتيلك ناريسى اوچ اوچلى مددم بر رقم بوعدد شرعا مبارك بخشياقغه در علم جمع ايتولسه بورقملر اون بولور اى محترم اون عدد اشك كمالينه دليلدر لاجرم استاد تارىخ لفظن صرف ايتوب بر آزههم يازدى بس (ملت و حق دين خادمى) سوزن قلم

سنه ۱۳۳۳

حق تعالى ذاتينى اوز لطفينه ايلاب قرين شيخ اسلام ايتدى آنى هم رئيس مسلمين م-ص

تورلى خبرلر

احتياط كرك توغلمى

«وقت» غزيتەسنىك اوفادن براوع غ امضاسيل قرلى خبرلر بازا.

بو كشى نك خبرلرينه قاراغانده آنك صابرانيه نك آستن اوستكه كيتروب يوروى انتزاع قىلنه. شولوق كشر مفتى حضرتكه كىلگان خصوصى خط خبرلر يه يازاده، تياترده بولغانن اثبات ايتوب خلق كوب بو- لدى ديب تياترنى مافتاب آنك خبرين بازا. بز اول كشى سى بولو مناسبتيله بو كشى حقدنه تورلى اوبلر اويلبهز. بز بو كشى ابكى يادلى كشى بولوب قاضى لرفك بر فابليقتن فابك لنب الارغه تياتر خبرى سو-

يلاب آنلردن صابر انيه خبرين سوياتده در ديهز يايسه مفتى حضرت ياننده يالانه تورغاچ اوزينك نابونى ليگى آرقه سنك شوشندى وقت غه دائر ماتير ياللردن استفاده ايتوب اش كوره در ديهز هر حاله بوندى بر ياغى جهنم (تياتر) بر ياغى صو (صابر انيه اچى) بولغان بوشخصدن احتياط ايتكان ياخشى بولور ايدى ديب اويلبهز. عبدالقيوم.

عيد كونلرى

استرلى باش اماملرى اتفاق ايله عيدينى يكشنبه كون ارقديلر. عبدالمجيد.

قران نك بوتون محللر نك قربان عيدينى شنبه كون ۲۴ نچى سنته برده اوقولدى قران اطراف نكغى بعض قريه لر دده يكشنبه اوقلغانلغى ايشدله. اور نپور غده ده شولايوق بر كون صوك اوقلغانلغى اكلانه بز نك قران اماملر نك برسى عيدينى يكشنبه اوقور غه تيو- شلكن اوزينك عامه كه ايهر بكنه شنبه عيد اوقور غه مجبور بولغانلغنى مسجدده جماعتكه سويلگان جماعه اچندن بعضيلرى 'آلى بولغاچ بز نك چالغان قربان لرمز فابده كيتدى آلار نك حالى نى بولدى ايندى يلكه بر-ايكى مرتبه گنه كيله طورغان عيد كونلر نده نك بيلگولر لك قدر دينى اشليك كورسه ته آلمه يز» ديگان (قوياش)

ذوالحجه آيى

آينك محاقى قران وقتى بل پنجشنبه كون ۱۴ نچى سينته برده كوندر ۱۱ ساعتده ۲۷ نچى دقيقه ده بولدى. كچبل قوياش بايفانك بو آى فقط آلتى چيدينى ساعت لك ايدى. اول كونده هيچ بر بيرده هلال نك كورنو احتمالى بوقدر. شريعت اسلاميه ده آى باشى نورلى هلالدن باشلانغانلقدن ذوالحجه باشى پنجشنبه كون نك كچهك باشلاندى. بر نچى كوني جهه بولدى بو خصوصه

چغاق نزاغغه بلر بلناس آي باشن تعيين فيلوجي ار عييلي عيد شرعي شهر نجومگه تابع توگل شهر شرعي عيگه تابع. بوني آكلارغه وقت ايدي ايندي.

قربان عيدي يكشنبه كون.

اورنبورغ اماملري عيدي ۲۵ نجهي سننه برده يكشنبه كون اوفوغان ار. قزان اطرافندهغي كوپ آولارده شول كونني اوفوغان ار. بولدز.

حج اكبر سنه سي

شومنه ۱۳۳۴ سنه سي ذوالحجه باشي، انشالله، سنتابر ۱۵ ده پنجشنبه كون او اوب، عرفه كوني ذوالحجه طوقزي جعه اولاغين بوگا كوره شومنه حج اكبر سنه سي در. عيدنك اولنگي كوني سنتابر ۲۴ ده شنبه كون اولنور طورمش

ديبير ديفي جنابارينه جواب

امام ره وؤذن افندي كبي طائفه اره روحاني ديب اطلاقدن مانع شرعي وانغوي اوامسه كبرك. روحاني باضم الرأ ويا روحاني بفتح الرأ اولور. اگر بضم الرأ ايسه ايكي معنايه كلور يامابه الحيات اولان روح حيواني مراد اولور. مناسبت ايسه بو طائفه ارده اكثر يا فضيلت علميه وعمله كوبرك اولوب افضل القوم واعلم الناس اولدقلرندن بو طائفه لر روحاني يعني غيويه نسبة روحلير اتي وجانلير اتي كانهم هم روحاني ديولور باروحي رحمة معناسنده اولور بو معناده استعمالي هم جائز. وكوبدر جهل دن قرآننك سورة واقعه سنده (فروح وريحان) آيتنده تفسير جهلده بيل ديه در (وقرأ بعضهم بضم الرأ ومعناه الرحمة (۱) لانها كالحيات للمرحوم) ونفسير كشافده دغي مذكور آيتنك تفسيرنده بيل ديه در (وروت عائشه رضی الله تعالى عنها عن رسول الله

(۱) لانها نك ضميري اولمغه قايتا يعني مقربين لره اولم

صلى الله عليه وسلم فروخ باضم وقرأ به الحسن وقال الروح الرحمة لانها كالحيات للمرحوم).

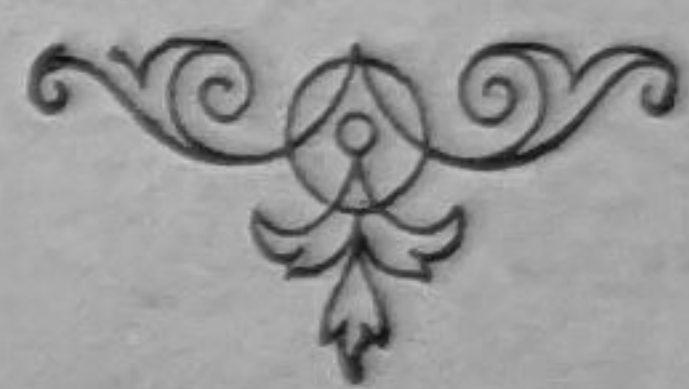
بو معنايه كوره روحاني هم الطائفة المرحومون معناسنده اولور اگر روحاني بفتح الرأ ايسه بوصف ذات لره روحاني ديمكده مناسبت دغي اجلي راقدر چونكه مذكور ايكي تفسير كتاب لري (فروح وريحان) آيتنده اتفاقاً فل استراحة ديوب معنا بيرالر بو طائفة مذكور لر اوبشيبستؤينني مؤنت ومشتدن معاف اولوب نظاما معاش لريده قوم لري طرفندن ناعمين ايدارگه لازم اوانچاح راحت وطبج نركلك ايدوجي. من ار ديمكدر اي الطائفة الذين يعيشون في الراحة معناسنده اولور. بو جهل هم يوقار يده مذكور جمله خبريه اولمق لري جائز اولدوقى كبي جمله دعاهيه اولولريك درست در. اسماعيل حقي حضرت لري مطلقاً ذكر ايدلدكده روح نك نفس، نفس ناطقه، عقل، قلب ايله بالذات بر بالا اعتبار باشقه در ديوب شرح حديث الاربعين ده ياد ايدده بويل ديه در معلوم اولاكه جوهر انسان فطرة اولي ده حقيقه واحده در كه قواي كثير سي واردر عند الصوفيه قلب وروح ديدكلرينه عند الحكيم نفس ناطقه دينلور بس غواش بشريه ايله محتجب اولسه نفس وهند التجرد عقل، وعند الرجوع الى العالم القدسي روح، وباعتبار المعرفة قلب دير لر آه جهان گير الباطلي ۱۹۱۶ سنه سنتابر ۸

اوفا

تباتر چي لر بدعت سبه بواغان تياتر لرنك اون يل دوام ايتوينه شادلان ب زور تياتر يا صاديلر. اشلر عهوما فخش خانه منظره سن آلوب اجنبي لر اجنبيه لر ايلهن حرام اختلاط يا صاب ديانت اهلي نك خسر تن آر تدر ديبلر.

باشلاب تياتر اوبناو چي غه تماكي صاوتي هديه ايتد. بار. آغان مكافتي دنيا دوق جهنم زينتي ايدكندن

تيا ترحى لر هموما عبرت آلسه لر سزادر .
آخرتك هم برعت سيهنى يواغه صالحوب يباروى
اوچون البته شونديوق جنت اهلينه مناسب بولمغان
بولك كوتولرى تپوشدر .

خارجى خبرلر

روس نيمس اراسنده

«نهر داه» نهرى رايوننده «بالشوفتسه» يساننده
صوغش لرنك نى دوام ايتو خبرين يازالر . بسونده
بزنك قولغه برپوليموت ايللى اسير ئلكگان ار . اوكتابر
اوچنه قارشو توننه بلهن بزنك كوزدهنچى فرقه لرمز
دوشمان صاقچى فرقه لرينه هجوم ايتوب دشمانلرنى
قاچرغان ار . «اسقروبن» نك جنوبى رايوننده غى
آقوپلر ده شانلى پولقلرمزدن برينك قهرمان باشلىغى
پالقاو نيك ابوانوفسكى قاتى يارالانغان . ازيرهن قصبه
سينك شرفك دشمان طرفندن بزنك آقوپلرغە زهرلى
غاز طارانا تورغان بهدره لر يادورلغان شونك
آرقه سنك دشمانار بزنك اوستكە طاباهجوم ايتسه لرده
دفع قيلنغان ار .

قارپات صوغش لرندين آچق خبر يوق ، آنده قار
توشو وادرن اورن طمان توشو خبرين يازالر .

ايران فرونتنده

غزيتنه مخبر لرى يازووينه كوره بو فرونت ده كوز
يتوصالغن لر بولوسببلى طشقى كورنش لرده اوزگار ش
باشلانغان آقوپلر زيئه لئكه لر قاز بيلورغه كر شيلگان .

سنتابر اوننده بزنك آطفى فرقه لار توركلار گه
كينهت زور هجوم ياصالغان بولغان لر شول وقتدين
يبرلى آلا بزنك اوستكە او ط يادروب تورالر
دى .

توركلر كوريجان اولرن اشغال قيلغاندين صـوـكـ
آرت ياقلارين خوفدن تاءمين ايتو اوچون ايران
ژاندارملر فرقه سى نك ياردمله شووى بلهن آلا
طافن دوات آباد قصبه سن آلديلر ديب يازالر ، توركلر
همدان ده محكم صورتده نغى لر آلا بزنك طرفدىن ياڭا
هجوم لر كوتهلر ايدان .

سلانيك فرونتنده

پاريزدن آلتغان خبرلر . كوره بونك بتون فرونت
بوينچه صوغش لر دوام ايتو صرب عسكەر لرى چرنا
اسهلى نهر نك صول طرفيله آغه يلسالار .
فرانسوزلر طرفندن آتلغان طوپلر ايلان دوشمان
لر اوچون مهم بولغان تيمر يول بوزولغان «ژار دار» نك
لوك ياغنه نى طوب صوغش لرى دوام ايتو چرنا ايلانه
سنك باغارلر طرفندن ياصالغان هجوم لرنى صرب
عسكەر لرى دفع قيلغان لر . لوندون خبرلرينه كوره
انگلتيره لرنك پاترواللىرى «بورصوق» اولينه كروب
آڭا ياقن بولغان دشمان فرقه لرنى تارانقان
«پوغوف» كوپرى ياقننه انگلېز عسكەر لرى قول
غرانا نالرى برلن هجوم ياصاب دوشمان صغينه تر تيب
سزلك كترگان لر .

يونانستانده

يونان نك بورونغى باش منستىرى وپيز يلو س سلانيك گه
باروب معاونلرى برلن بر ابر هيئت تشكيل ايتگان شول
هيئت اسمندن يونان اهالى سينه امروز افونلر چغاروب
تارانه بو هيئت نى موقت حكومت تانوتب مارقه لر
چغاره حتى نالوقلرده چينى ديب يازالر ايسكى حكومت

طرفندىن تاراتقان پارلامنت اعضالرين چاقروب
 «ملت مجلسى» آچارغه حاضرلكار كوره. اتفاقچى
 دولت لار طرفندىن آنك پوتشيشنه بحث قىلمادى كى
 ايسكى حكومتك ده رسمى برفارشولق ايتو خبرى بلنى
 ايسكى حكومت آفيناده اوزىك اشك دوام ايتد.
 يو حركت لار يونانك نفوذى بترينه و صوئفى كونلر ده
 تىلادىنى روشك حركت ايتسه ده آنك هر بى جهنمدىن
 ايهيتى بولماوينه بولسه بر آز اولاچيغينه دلالت ايتلر.

يونان فلوطى

سنتابر ۲۸ نده يونان فلوطى اتفاقچى لرغه طابشر-
 لغان. حكومت امرينه بناء فلوط هيئت لارينه ايكى تورلى
 يول اختيار ايدلگان برسى ساحلگه توشب اشدى قالور-
 غه ياخود فلوطنك ارزك قالوب اتفاقچى لرغه خدمت
 ايتارگه.

بو حالده حكومت دائره لرى نى تاثير لنگان لار
 ايش.

توركيه فرونتنده

ديكز بوي تيره سنك فورت قاعه نغمه لارينه بزنك
 طوبلاردىن موفقيت بران يه دره ياودر لغان ماما خاتون
 هم خارت آراسنك بزنك فازاچى لار كوب آطلى كورد
 لارنى تلفات بيروب تاراتقان لار.

اوكتابر ۲-۳ لرنك كوبكنه كوچلى تورك و كورد
 غرقه لارى سوديم طاونكغى پازيتسيه لرمزغه ۷ مرتبه
 هجوم ياصاغان لار بو اوروون ارزنجاندىن ۶۰ چاقورم
 چاماسنك اولوب تورك لار بونك هر هجوم وقتك زور
 تلفات كوردكلرى اشتهادىن بيان ايدل.

ياش تورك كامپيتتى

بو خار يستدن طار لغان خبر لاره كوره ياش تورك
 كامپيتتى صوئفى چيولاشك حكومت كه ياردمل شو نيه سار
 برلن بر اتفانك اولره قى صوئك چيك گه قدر صوغشور
 قه نرار بيرگان لار.

رومانيا آوستريه فرونتنده

قاليماق طارلارى رايوننده رومانيا عسكرا لرى
 زولژهن جنوبنده حدودگه چيكنگان لار. ديقلز نهرى
 واديسنك يوغارى قسمندىن دشمان فرقه لارى طوب
 اوللرى بلن قوولغان. حدود غربنك طوب صوغشورلى
 دوام ايتد. طرب هم اوقاره تيره سنده اوزون نهرى
 واديسنده طوب صوغشورلى كوندىن كون كرچايه بارا.

اورنبورغ خبر لرى

حضور سز مجلس

عيدنك اولگى كوني يكشنبه كون ۲۵ نچى سنتابر
 ايدى. شهر مزك معتبر اندىن بولغان بر كشى ايونك
 وقت مخبرى كبير، نعمت الله حضرت، عبد العليم حضرت
 همده فيض خان حضرت لار ايلن بر گه مجلس ده تصادق
 ايتدك. وقت مخبرى بر آز سوزلردىن صوئك عيد
 شنبه كون اوقلعانده نيندى محظوريت بولور ايدى؟
 ديب همومغه مايلر كه بر سؤال بيردى. محظوريت
 آكلارلق باشى اسلامگان بر كشى گه شنبه كون
 اوقورغه وجه شرعى يوق دييكنه جواب بيروب
 واقسنماسقه تيوش بر اورنده وظيفه لرنده تورمغان
 مجلس داشلر مزدين بعضى لرى بايتاق سوز اوزاندیلر.
 تيك فيض خان حضرتكنه اهل علمنك يوزين آغار تب
 يول آچوب چغوب كيتدى.

شول آراده نعمت الله حضرتنك ده كبيرلر رهنك
 شنبه چى بولوغه ميل وهوسى بارى آچق آكلاندى.
 عليم حضرت ايسه: «عرب صهر اسنده بدوى عرب
 لر گه ايتلگان برسوزنى شوشندى فن لار ترقى ايتك
 بر زمانده تطبيق ايتوب ماتاشو عجب» ايندى ديب
 بتونلاى علما شاعرينه لايق بولمغان طوز سز بر سوز
 سويلب كىب شرعبه نك بياداندىن خبر سز لسكنى
 آكلاندى.

ذالنون ابراهيمى
 فيض الله نعمت اللين

محررى: علام الدين خان اسلامى

Редакторъ Г. Ханъ-Ислямовъ.

Тип. журнала "Динъ ва Мағишеть" Оренбургъ

ناشرى محمدولى بن عبدالغنى حسيني

Издатель Мухамедвалий Хусановъ

اعلان

«تنبيه الغبي وتدمير الدين»

في ابطال التدبير الديني»

مؤلفي طومسكي نك امام ومدرسي حمزه حضرت حميدف جنابلايردر. ۲۱۰ صحيفه دن عبارت اهل ديانتگه لازم بر كتابدر.

تورلى فلسفهلر صانوب خلمزنى اغفال ابدرگه چالشوچى ضياء الكمالى نك «تدبير الدينى» سلى، اهل السنة والجماعت اعتقادى خلافتنه ترتيب ايدلگان كتابينه رديه اولارق اهل علم كلا ادله سينه قناعت ايدرلك كتابدر. دين محبارى بتماس بورون الدررغه نبوش.
۱ صوم ۲۰ تين پوچته مصارفى آلوچيدن. پراضطويغه ۸ ۵، زاقازنويغه ۱۵ ۵.

تقرىض

طومسكى اخوند حمزه حضرتنك «تنبيه الغبي وتدمير الدين في ابطال التدبير الدينى» نام رديسينى اوقوب نكرمز قاصر اولسده چوق معنار آلدق، بزده تبريك ايدوگه لياقت اولاسده، حضرتنك بو اجتهادى اوچون صميمانه تبريك ايدمهز.
الله كريم شونداى عالمارمزنك امثالنى كون بكون مضاعف قيلوب، صراط مستقيمده ثابت قدم ذاتارمزنى الى يوم القيامة باقى قيلسون آمين.

ازويرنى فلاؤسكيه امام عبيدالدين.

تنظيف

اولده كانفيسكاوايت ايتلگان «تطهير» نام رساله اورنينه تحرير ايدلگان صادق حضرت عثمانى اثريدر. زورراق شاگردارگه درس ايتلوب اوقتولور اوچون يكره تپوقز درسكه بولنب يازلغان تركى طانيغان همه كشيگه الوب مطالعه ايدرلك كتابدر بهاسى پوچته مصارفيله ۲۰ تين.

لوشبو كتابلرني آلدرو اوچون آدريس: «دينъ ва Магншегъ». Оренбургъ, Контора журн.

